

อหิวาตกโรค (cholera)

อหิวาตกโรคคืออะไร?

โรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากการติดเชื้อแบคทีเรีย *Vibrio cholerae*

เกิดได้อย่างไร?

ติดเชื้อผ่านการกินอาหาร และน้ำที่ปนเปื้อนอุจจาระของผู้ป่วยที่ติดเชื้อ

สถานการณ์การระบาด

ในปัจจุบัน พบผู้ป่วยอหิวาตกโรคเฉลี่ย 1.4 ถึง 4.3 ล้านคนทั่วโลกต่อปี แต่ใน 2 ปีที่ผ่านมา มีการระบาดเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในทวีปแอฟริกาใต้ ทวีปเอเชียใต้ รวมถึงในประเทศเมียนมาร์ องค์การอนามัยโลก (WHO) จึงได้ประกาศให้การระบาดของอหิวาตกโรคเป็น “ภาวะฉุกเฉินครั้งใหญ่”

เกร็ดความรู้

ประเทศไทยผ่านการระบาดรุนแรงของอหิวาตกโรคหลายครั้ง มีผู้เสียชีวิตจำนวนมาก เป็นที่มาของเรื่องเล่าเช่น “แร้งวัดสระเกศ” “โรงพยาบาลเอกเทศ” และ “เหรียญปราบอหิวาตกโรค” โดยประเทศไทยเริ่มมีมาตรการควบคุมอหิวาตกโรคตั้งแต่พ.ศ. 2468 โดยการปรับปรุงสุขอนามัย และการริเริ่มให้วัคซีนป้องกันโดยกรมสาธารณสุข ในพ.ศ. 2479 ทำให้ความถี่และความรุนแรงในการระบาดลดลง อย่างไรก็ตาม ยังมีการระบาดของอหิวาตกโรคในวงจำกัดเป็นครั้งคราว โดยล่าสุดมีการระบาดในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ.2567 ที่ประเทศเมียนมา บริเวณใกล้กับชายแดนจังหวัดตาก

มีอาการอย่างไร?

หลังได้รับเชื้ออหิวาตกโรค เชื้อจะฟักตัวในร่างกาย ใช้เวลาประมาณ 12 ชั่วโมงถึง 5 วัน หลังจากนั้นเด็กจะเริ่มอาเจียน และถ่ายเหลวเป็นน้ำปริมาณมาก โดยมีอาการถ่ายเหลวเป็นอาการเด่น

โรคนี้อันตรายหรือไม่?

พบได้ทั้งอาการเล็กน้อย ถึงอาการรุนแรงมากจนเสียชีวิตจากภาวะขาดน้ำ โดยในเด็กที่อายุต่ำกว่า 5 ปีจะมีความเสี่ยงที่จะมีอาการรุนแรง

อาการที่ควรรีบมาพบแพทย์

**หิวน้ำบ่อย ปากแห้ง
ตาไหล ปัสสาวะลดลง**

จะป้องกันโรคนี้อย่างไร?

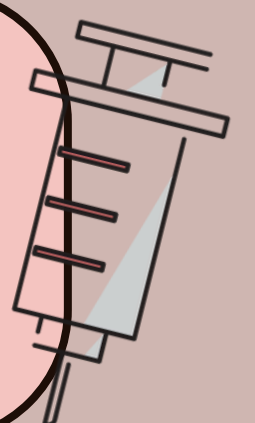
- ขับถ่ายลงในโถส้วมที่ถูกสุขลักษณะ
- กินอาหารปรุงสุก ดื่มน้ำที่สะอาด
- ไม่ลงเล่นน้ำในแหล่งน้ำสกปรก
- ล้างมือด้วยสบู่และน้ำสะอาดทุกครั้งก่อนกินอาหารและหลังเข้าห้องน้ำ

วินิจฉัยและรักษาอย่างไร?

- ส่งตรวจหาเชื้อจากอุจจาระ
- รักษาโดยการให้สารน้ำและเกลือแร่เพื่อทดแทนส่วนที่ร่างกายเสียไป
- หากอาการรุนแรงอาจพิจารณาให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ ร่วมกับให้ยาปฏิชีวนะเพื่อลดระยะเวลาการเจ็บป่วย

แนะนำให้รับ **วัคซีนป้องกันอหิวาตกโรค** หากต้องเดินทางเข้าพื้นที่ระบาด โดยปัจจุบันมีวัคซีนบริการที่สถานเสาวภา สภากาชาดไทย ในเด็กอายุ 2 ปีขึ้นไป

เรียบเรียง : นพ. เต็มพงศ์ ดำริห์ศิลป์
ออกแบบ : ณิชฐิติญา เจริญจิโรจน์